

Razstava ob Tednu Univerze 2013
Beatriz Tomšič Čerkez
SEÑAS DE IDENTIDAD \ SLEDI IDENTITETE
4. 12. 2013 – 10. 1. 2014
Galerija Pef

OZADJE POVRŠINE

Površine platen se kažejo kot bojno polje, na katerem so se spopadli najrazličnejši materiali in od vsakega srečanja ostajajo sledi, odtisi. Obenem se srečamo z razširjajočo se materialnostjo platen in z "označeno, zabeleženo, odtisnjeno praznino".

Mnogovrstna in raznolika dela izzivajo gledalca tudi onkraj vida. Njegova izkušnja potrebuje vizualnost, a tudi tudi haptičnost in voh. Tako nam draži misli in zaznave ter se opredeli kot delo s skrivnostmi.

Skrivnost se lahko razloži kot tisto, kar "se ne izkaže", a vendar "je". Izbira vsakega izraznega materiala je lingvistično sredstvo ter pomeni osebno, intimno zasidranje v najrazličnejše podobe in ekspresije. To nas približuje pojmu identitete. "Identiteta" je kompleksna ideja (po W. R. Darosu), ki se obenem lahko nanaša na značilnosti, ki opredeljujejo našo posebnost (tisto, kar nas naredi edinstvene) in na podobnosti, ki nas povezujejo z družbo, kateri smo se odločili pripadati. Je tudi etično gesta, kadar prevzamemo odgovornost in ostanemo enaki v različnih okoliščinah, kot avtorji naših lastnih dejanj.

V okviru retoričnih form oksimoronska zasnova razstave izraža izredne kompozicijske napetosti: nametano v nasprotju z urejenim, veliki formati v nasprotju z majhnimi. Skupina slikarskih objektov, postavljena nasproti označenemu in nedostopnemu praznemu prostoru na razstavi, subtilno predstavlja metaforo utopije - znan prostor, v katerem se vendarle ne more bivati. Nekatera razstavljenega dela se širijo v prostor kot bi jih telo izločalo. Ko so enkrat zunaj, rekontekstualizirana, so zavržena, a prav v tem je njihova katarzična moč razodetja: v estetski izkušnji namreč prav tisto zavrženo lahko postane ljubljeno. Subjekt, umetnica, ki je odgovorna za lastne izjave in je zavestno izbrala svoje mesto, se znajde pred raznolikostjo sredstev, sprememb in različnih rešitev, tudi kontradiktornih.

Ustavimo se še za trenutek pri naslovu razstave: "sledi". Za semiotiko so sledi posebna vrsta, znotraj posebne vrste znakov. Po Charlesu S. Peirceu lahko razumemo kot "indice" tiste znake, ki v realnosti

neposredno reprezentirajo, sledijo lastnemu objektu. Lahko so naravni (na primer, ko vidimo dim in vemo, da je nekje blizu ogenj) ali umetni, ki imajo ekspliciten komunikativen pomen in jih na bolj enostaven način imenujemo "sledí" (na primer, ko trkamo na vrata, da bi izrazili, da smo tam, da imamo nek namen in kličemo.)

Skozi tako estetsko izkušnjo je nam gledalcem namerno in zavestno vrnjena moč in odgovornost družbenega subjekta.

Misliti in čutiti razstavo iz take perspektive, kot jo je Beatriz poimenovala "Sledi identitete", torej v odnosu do kritičnega in estetskega življenja sodobnega subjekta, nas spomni na tisto, kar je dejal Italo Calvino, ko je primerjal besede in pesek v puščavi - vedno so enake, vedno različne.

Edgardo Donoso Santini
Rosario, Argentina, 2013